

Aan minVRO
Van dgRO

nota

Voortgangsbrief implementatie Omgevingswet tweede
kwartaal 2024

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2024-0000404936

Datum
5 juli 2024

Opgesteld door
[Redacted]

Samengewerkt met
RB, dgRO

Bijlage(n)
3

Aanleiding

Met deze voortgangsbrief informeert u de Eerste en Tweede Kamer over het tweede kwartaal na de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Dit in vervolg op de voortgangsbrief over het eerste kwartaal van 2024 en zoals uw voorganger heeft toegezegd tijdens het mondeling overleg op 24 oktober 2023. Nu de voortgang over het tweede kwartaal (t/m juni) gaat, verwacht de Eerste Kamer deze brief voor dan wel aan het begin van haar reces. De brief bevat de voornaamste bevindingen en ervaringen over het afgelopen kwartaal als het gaat om ontwikkelingen in de implementatie en de uitvoering, en voor zover van toepassing in beleid en wetgeving. Ook wordt ingegaan op specifieke zorgpunten van de Kamers en de stand van zaken van de moties en toezeggingen.

Geadviseerd besluit

- Kennis te nemen van de stand van zaken van de implementatie van de Omgevingswet.
- U wordt gevraagd akkoord te gaan met de voortgangsbrief en deze te ondertekenen voor verzending aan de Eerste en Tweede Kamer.

Toelichting

Opzet voortgangsbrief

In de kopbrief geeft u de hoofdlijn aan van de stand van zaken van de implementatie van de Omgevingswet op basis van de ervaringen in het tweede kwartaal van 2024. U geeft inzicht in het beeld over de afgelopen periode op basis van de belangrijkste bevindingen van de bestuurlijke partners en u en de beschikbare informatie. Daarnaast geeft u aan wat uw inzet daarbij is.

Bij de voortgangsbrief zit een bijlage die terugkijkt op de voornaamste bevindingen en ervaringen over het afgelopen kwartaal (bijlage 1) en een bijlage die vooruitkijkt op basis van meest recente en toekomstige ontwikkelingen (bijlage 2). Deze opzet is gelijk aan de opzet van de eerste voortgangsbrief, passend bij de eerdere verzoeken van de Eerste Kamer en het terug- en vooruitkijken dat nodig is voor het kunnen doen van een invoeringstoets. De eerste voortgangsbrief heeft alleen tot een paar inhoudelijke vragen uit de Eerste Kamer geleid, met name gericht op stand van zaken van de Tijdelijke Alternatieve Maatregelen en het uitfaseren daarvan. De laatste stand van zaken hierop is ook in deze voortgangsbrief verwerkt, op zo'n manier dat dit voor beide Kamers ook zelfstandig leesbaar is.

In bijlage 1 gaat u gedetailleerder in op de voornaamste bevindingen en ervaringen over het afgelopen kwartaal. Naast een aantal algemene aspecten ligt de focus in deze bijlage enerzijds op de bevindingen en ervaringen van bevoegd gezagen en uitvoeringsorganisaties, waarbij de nadruk ligt op het kunnen werken in de drie ketens (vergunningen, toezicht en handhavingsketen (VTH) keten, de planketen en de toepasbare regel keten). Anderzijds ligt de focus op de bevindingen van burgers, (maatschappelijke) organisaties en het bedrijfsleven waarbij het zwaartepunt vooral ligt in de vraag of zij met het stelsel en het DSO (voldoende) uit de voeten kunnen. Deze verdeling past ook bij die van de invoeringstoets, waarbij zowel de effecten voor inwoners als die voor de uitvoering worden meegenomen.

Onze referentie

2024-0000404936

Datum

5 juli 2024

In bijlage 2 gaat u in op de meest recente en toekomstige ontwikkelingen. Bijlage 2 onderscheidt zich daarmee van bijlage 1 door juist vooruit te kijken. In deze bijlage informeert u de Kamers over de ontwikkelingen rondom gebruiksvriendelijkheid, de verdere (door)ontwikkeling van functionaliteiten in de landelijke voorziening van het DSO (DSO-LV), het uitfaseren van de Tijdelijke Alternatieve Maatregelen (TAM's) en de opvolging van motie Moonen. U stuurt met deze brieven de Kamers de toegezegde rapportage IKT-fase 8 toe. Ook geeft u aan dat het testen sinds de inwerkingtreding een ander karakter heeft en hoe gewerkt wordt aan het inbedden van de ervaringen van IKT. Dat betekent ook dat de huidige wijze van IKT testen wordt afgerond en na IKT-fase 9 de rapporten niet meer separaat naar de Kamers worden gestuurd.

Aandachtspunten

Balans in informatie voortgangsbrief

Net als in voortgangsbrief over het eerste kwartaal is gekozen om de voortgangsbrief over het tweede kwartaal het karakter van de hoofdlijnen mee te geven. Hierin is gezocht naar balans tussen de hoofdlijnen van de ervaringen tot nu toe van het werken met het nieuwe stelsel en de beschikbare informatie uit de uitvoeringspraktijk. De overweging om in de voortgangsbrief op hoofdlijnen de Kamer te informeren, komt voort uit het feit dat niet nu al te veel vooruitgelopen kan worden op bevindingen en ervaringen op basis van een half jaar na inwerkingtreding, met nog een beperkte hoeveelheid informatie, waar op punten de diepere of nadere analyse nog gestart wordt of gaat lopen.

Beheerbegroting DSO-LV

Met de bestuurlijke partners zijn vervolggesprekken gevoerd over de kosten van beheer. Deze discussie raakt de gemaakte financiële afspraken. Nu de eerste ervaringen met het stelsel er zijn heeft dit mogelijk ook gevolgen voor de indeling en afspraken die interbestuurlijk zijn gemaakt over de wijze en het tempo van de afbouw, doorontwikkeling en uitbouw. De gesprekken hierover met de interbestuurlijke partners worden de komende periode vervolgd, waarin deze ervaringen worden meegenomen. In de brief wijst u hierop en geeft aan de stand van zaken hierover in de volgende voortgangsbrief over het derde kwartaal van 2024 mee te nemen.

Tijdelijke Alternatieve Maatregelen (TAM's)

De Tijdelijke Alternatieve Maatregelen zijn ingericht om ervoor te zorgen dat een bevoegd gezag een tijdelijke uitwijkmogelijkheid heeft als het hoofdspoor en/of bedoelde werkwijze niet direct vanaf 1 januari 2024 volgens de nieuwe standaarden en werkwijze kan. Om de dienstverlening te garanderen op de

kritieke onderdelen, zijn negen Tijdelijke Alternatieve Maatregelen (TAM) bedacht. Zes TAM o.b.v. IMRO en/of DROP, gericht op het kunnen inzetten van een aantal (kern)instrumenten uit de Omgevingswet en drie TAM gericht op de dienstverlening. Met de bestuurlijke partners zijn gesprekken gevoerd over de zogenaamde exitstrategie voor de Tijdelijke Alternatieve Maatregelen (TAM's). Deze exitstrategie en de daarin voorgestelde afspraken zijn inmiddels bestuurlijk bekrachtigd, hierdoor ontstaat tijdig de gevraagde duidelijkheid voor de bevoegd gezagen. Op verzoek van de bestuurlijke partners is gezamenlijk afgesproken om de zes TAM op basis van IMRO en/of DROP allen met een jaar te verlengen, tot 1 januari 2026. De energie en inzet van alle partijen richt zich de komende periode op het bieden van ondersteuning, daar waar noodzakelijk, zodat alle bevoegd gezagen zo snel mogelijk in staat zijn om via het hoofdspoor te werken.

Onze referentie

2024-0000404936

Datum

5 juli 2024

Leverancierstestomgeving

Op de zogenaamde pre-productieomgeving van het DSO kunnen bevoegd gezagen en softwareleveranciers testen en oefenen. Aanvullend komt er – in lijn met het advies van AcICT - een integrale testomgeving voor leveranciers (de LTO). In de brief meldt u kort en feitelijk dat de Leverancierstestomgeving (LTO) later tot stand komt dan in de vorige voortgangsbrief aangegeven, in verband met de migratie van een digi-koppeling waarbij er afhankelijkheden zijn van andere partijen. Daarbij geeft u aan dat de planning is afgestemd met de uitvoerende partijen en aansluit op de behoefte van het werkveld.

Motie Moonen

De huidige digitale vormgeving en de bewust gelaten vrijheid aan medeoverheden om participatie in te richten is niet geheel verenigbaar met deze motie. In de vorige voortgangsbrief is aangegeven dat ter uitvoering van de motie onderzocht is of de kennisgeving¹ die een gemeente moet doen, wanneer zij voornemens is het omgevingsplan te wijzigen, zichtbaar gemaakt kan worden in het DSO-LV ('een vlaggetje') en naar het kunnen ontsluiten van conceptregelingen (vergelijkbaar met voorontwerpen van bestemmingsplannen onder de oude Wro²) in het DSO-LV. Het 'vlaggetje' voor het ontsluiten van technische conceptregelingen is technisch mogelijk. Wel gaat het om een uitbreiding van het DSO, u geeft in de brief aan dat dit in de prioritering van het DSO wordt meegenomen en nader afgewogen. Een verdere invulling van de motie is nu niet opportuun. De uitwerking strookt niet met de principes van de eigen keuze in de participatie en technisch is hier niet een toepasbare oplossing voor. Dit naast het feit dat het ontwerpen, implementeren en het beheer hiervan niet voorzien is en geen financiële dekking heeft.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Voortgangsbrief implementatie Omgevingswet tweede kwartaal 2024, inclusief bijlagen 1 en 2	
2	Bijlage 3 Rapportage IKT fase 8	

¹ Artikel 10.2, eerste lid van het Omgevingsbesluit.

² Wet ruimtelijke ordening.

Onze referentie
2024-0000404936

Datum
5 juli 2024